

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

**Żerowanie
na polskość**
| s. 3

**Trzyniecki pianista
w nagrodzonym filmie**
| s. 4

**W weekend wiosenny
start Dywizji**
| s. 8

Nauczyciel polonijny to nie taki sam pedagog...

WYDARZENIE: Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” organizuje pierwszą edycję konkursu „Polonijny Nauczyciel Roku”, który, jak dowodzą organizatorzy, ma stanowić „symboliczne docenienie tych nauczycieli, którzy mogą być twórczą inspiracją dla swoich koleżanek i kolegów z całego świata”. Zapytaliśmy w środowisku polskiego szkolnictwa na Zaolziu o opinie na ten temat.

Organizatorami konkursu „Polonijny Nauczyciel Roku” jest Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” we współpracy z Senatem Rzeczypospolitej Polski oraz Kongresem Oświaty Polonijnej. Nowa inicjatywa jest konsekwencją wniosku pokonferencyjnego zgłoszonego w trakcie Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych w 2016 roku.

– Jako Macierz Szkolna jesteśmy bardzo zadowoleni, że „Wspólnota Polska” wyszła z taką inicjatywą, bo jestem przekonany, iż takie konkursy są potrzebne – przekonuje w rozmowie z „Głosem Ludu” Andrzej Russ, prezes Macierzy Szkolnej w Republice Czeskiej. – Nauczyciel polonijny to nie taki sam pedagog jak w szkołach większościowych. Jego obowiązkiem jest z jednej strony przystosować dzieci do życia w obcym państwie, a z drugiej strony uczyć języka polskiego, historii i patriotyzmu. W naszych warunkach zaolziańskich sprawa jest jeszcze bardziej skomplikowana pod tym względem, że wiemy, ile mieszka tu mieszanych narodowościowo małżeństw. W związku z tym dany nauczyciel musi mieć nie lada wyczucie. Kiedy ja chodziłem do podstawówki w latach 50. i 60., takich problemów nie było i ci nauczyciele wtedy mogli mówić otwarcie wyłącznie o perspektywie Polaków żyjących na Zaolziu. Natomiast teraz trzeba trochę więcej wyczucia i taktyki, bo nauczyciele polskich szkół nie mogą zrazić do siebie tych rodziców, którzy przybyli z Moraw lub innych części Republiki Czeskiej. Chcemy, by i takie dzieci chodziły do naszych szkół i kształciły się w języku polskim. Na tym polegają wyzwania dzisiejszych nauczycieli i warto ich nagradzać – dodaje.

Prezes Macierzy Szkolnej stwierdza, że nauczyciele z polskich szkół na lewym brzegu Olzy mają szansę na zdobycie tytułu „Polonijnego Nauczyciela Roku”, bo są inspiracją dla kolegów i koleżanek z innych części świata. – Mam kontakty z polonijnym środowiskiem oświatowym z całego świata, więc zawsze mówię, że nasi nauczyciele są niesamowici. Oprócz tego, że uczą przedmiotów zapisanych w programie, znajdują też miejsce na wychowanie patriotyczne, podkreślanie potrzeby poprawnego posługiwania się językiem polskim, a przede wszystkim nauczania historii Polski, bo jak wiadomo, w polskich szkołach na Zaolziu nie ma historii Polski jako osobnego przedmiotu. Tymczasem języka polskiego i patriotycznej postawy można uczyć nawet na biologii, wychowaniu fizycznym, na przykład jeśli podkreśli się, że ten naukowiec był Polakiem, a tamten wybitny sportowiec pochodzi z Polski – mówi Andrzej Russ.

Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

Nominacje nauczycieli do nagrody można przesyłać do organizatorów do dnia 15 maja.

Roman Zemene, nauczyciel informatyki w Polskim Gimnazjum w Czeskim Cieszynie, jest mile zaskoczony faktem, że „Wspólnota Polska” organizuje tego typu konkurs honorujący wysiłek wszystkich polonijnych nauczycieli. Jak podkreśla pedagog, wyróżnienia dla polskich nauczycieli na Zaolziu już są przyznawane, o nagradzaniu osiągnięć pedagogów pamiętają też gminy, ale cieszy go, iż pojawia się inicjatywa o globalnej skali. – Nie chciałbym obrazić naszego środowiska, ale

zastanawiam się, czy mamy tu, na naszym terenie nauczycieli, którzy zasługują na taką nagrodę. Z pewnością nie wszyscy, ale są na Zaolziu jednostki zasługujące na tego typu wyróżnienie – mówi „Głosowi Ludu” Roman Zemene.

Barbara Smugała z Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Republice Czeskiej nieco sceptycznie odnosi się do pomysłu „Wspólnoty Polskiej”. – Osobiście nie jestem zwolennikiem tego typu plebiscytów. Uważam, że wybranie Polonijnego Nauczyciela Roku będzie bardzo trudne, ponieważ nauczyciele polonijni na całym świecie mają bardzo różne warunki pracy. Nie można bowiem porównywać pracy nauczyciela uczącego w polskiej szkole w Czechach czy na Litwie do na przykład pracy nauczyciela uczącego w szkółce niedzielnej w Australii – stwierdza Barbara Smugała w korespondencji z „Głosem Ludu”. Jest też druga strona medalu, jak bowiem stwierdza prezes Towarzystwa Nauczycieli Polskich: – Polska chce przynajmniej symbolicznie docenić nauczycieli, którzy poza granicami kraju uczą języka

polskiego, uczą dzieci patriotyzmu oraz promują Polskę i bardzo dobrze. W niektórych państwach te realia, w jakich przychodzi pracować nauczycielom polonijnym, są niełatwe – dodaje Barbara Smugała i jak zapewnia, na pewno będą nominacje z Zaolzia do organizowanej przez „Wspólnotę Polską” pierwszej edycji konkursu „Polonijny Nauczyciel Roku”.

– Nasi dyrektorzy, nauczyciele, rodzice na pewno będą nominowali pedagogów ze swoich szkół, bo mamy się czym pochwalić: mamy tu wielu nauczycieli zaangażowanych w swoją pracę oraz pozaszkolną aktywność edukacyjną, które mogą być twórczą inspiracją.

Nominacje nauczycieli do nagrody można przesyłać do organizatorów do dnia 15 maja. Wręczenie nagrody odbędzie się podczas VI Światowego Zjazdu Nauczycieli Polonijnych w Ostródzie w dniach 1-4 czerwca 2017. Szczegóły na temat konkursu, regulamin oraz formularz zgłoszeniowy można znaleźć na stronie internetowej www.wspolnota-polska.org.pl.

MAŁGORZATA BRYL

ZDARZYŁO SIĘ

PETYCJE Z NUMERAMI DOWODÓW

Petycje popierające niezależnych kandydatów na prezydenta Republiki Czeskiej będą musiały zawierać także numery dowodów osobistych lub paszportów osób popierających kandydata. Obowiązek ten nakłada nowelizacja prawa wyborczego, którą podpisał w środę prezydent RC Miloš Zeman. Niezależni kandydaci nadal będą musieli zgromadzić 50 tys. podpisów, by móc ubiegać się o głosy wyborców.

Zmiana reguł ma na celu uniknięcie problemów, które pojawiły się podczas poprzednich, pierwszych bezpośrednich wyborów prezydenckich. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nie dopuściło wówczas niektórych adeptów do walki o fotel prezydencki, poddając w wątpliwość część podpisów na arkuszach petycyjnych. Nowelizacja jest odpowiedzią na wymóg Trybunału Konstytucyjnego, który zalecił, by zostało zmniejszone do minimum ryzyko fałszowania podpisów.

(dc)

PIĘĆ PLUSÓW DWUJĘZYCZNOŚCI

Kongres Polaków w RC rozpoczął nową kampanię społeczną. Mówi o korzyściach wynikających z dwujęzycznego kształcenia. Pomysłodawcy akcji przygotowali ulotki i materiały promocyjne. Zachęcają do ich udostępniania w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych. Ulotki i materiały można ściągnąć z naszej strony internetowej. Wystarczy zeskanować kod QR smartfonem lub tabletem.

POGODA

czwartek

piątek

dzień: 5 do 9°C
noc: 4 do 2°C
wiatr: 3-6 m/s

dzień: 5 do 12°C
noc: 5 do 1°C
wiatr: 2-8 m/s

KRÓTKO

PAMIĘTAJ O...
PAMIĘCI

CZESKI CIESZYN (dc) – W szpitalu Agel odbył się we wtorek Dzień Pamięci. Akcja została przeprowadzona przede wszystkim z myślą o pacjentach oddziałów rehabilitacyjnego i opieki długoterminowej oraz członków ich rodzin. Zajęcia edukacyjne, których celem był trening pamięci, odbywały się w formie gier. Lekarze podkreślają, że dla starszych osób przez długi czas przebywających w szpitalu trenowanie pamięci i pobudzanie pracy mózgu ma duże znaczenie.

* * *

UWAGA,
NIEDŹWIEDŹ!

HERCZAWA (dc) – Wójt Herczawy, Petr Staňo, poinformował we wtorek na Facebooku, że we wsi pojawił się niedźwiedź. Zwierzę zauważył jego syn, niedźwiedź poruszał się kilka metrów od drogi. Wójt uważa, że takich spotkań będzie coraz więcej, ponieważ zwierzęta są zdezorientowane. Ich utarte szlaki narusza budowa autostrad.

* * *

SREBRNY URZĄD

TRZYNIEC (dc) – Ratusz w ub. roku włączył się do projektu „Dobry urząd”. Petenci Urzędu Miasta oceniali pracę poszczególnych wydziałów, w których załatwiali swoje sprawy. Po upływie roku projekt został podsumowany. Trzyniecki UM otrzymał 94 proc. pozytywnych opinii i tym samym zdobył srebrną lokatę w ramach województwa morawsko-śląskiego. Najlepiej wypadł Urząd Miasta w Studence.

* * *

ALE JAJA

ISTEBNA (wik) – W gminnym ośrodku kultury można oglądać wystawę „Pisanki, kraszanki... kolekcji Bożeny Miłosz”. Autorka ekspozycji w ciągu 25 lat zgromadziła prawie 3000 wielkanocnych jajek. Są wśród nich jaja styropianowe, drewniane, szklane czy uwite z nici, a także tak egzotyczne jak jajko z tufu wulkanicznego. Są pisanki malowane farbami, zdobione koralikami, perełkami, a nawet woskiem.

DANE TYGODNIA

Opinia publiczna
o rządzie Bohuslava Sobotki
(w proc.)

	zadowolony/a	niezadowolony/a	nie wie
z programu	36	38	26
z działań	31	58	11
z komunikacji	30	59	11
z członków rządu	25	63	12
z osoby premiera	32	58	10

Legenda: Badanie przeprowadzono w lutym. Na pytania ankietowe odpowiadało 1023 respondentów powyżej 15. roku życia. Źródło: Centrum Badania Opinii Publicznej Instytutu Socjologii Akademii Nauk RC. Opr. (dc)

Czekamy na Państwa

Szanowni Czytelnicy

Dziś sekretariat redakcji będzie czynny od 8.30 do 15.30. Natomiast dziennikarka dyżurna, **Małgorzata Bryl**, czeka na Państwa w godz. 9.00-12.00 (tel. 604 235 301, bryl@glosludu.cz). W każdej sprawie można też dzwonić do redaktora naczelnego, **Tomasza Wolffa**, tel. 775 700 892, e-mail: wolff@glosludu.cz.

Kiedy przestaną szpecić?

Od kilkunastu lat szpecą karwiński rynek. Teraz wreszcie jest szansa, że zostaną wyremontowane. Władze miasta postanowiły bowiem nie czekać dłużej na cud, który i tak nigdy się nie zdarzy, i odkupić trzy zabytkowe kamienice na rynku Masaryka.

Na to, że opustoszałe kamienice stojące vis-à-vis zamku frysztackiego psują ogólny wygląd rynku, już nieraz zwracali uwagę zarówno sami mieszkańcy miasta, jak i media. Firmę prywatną, która kupiła je w latach 2003-2004, nie sposób było jednak zmusić do doprowadzenia domów do porządku. W rezultacie budynki mające być wizytówką historycznego centrum miasta z roku na rok coraz bardziej popadały w ruinę. W tej sytuacji władze Karwiny postanowiły je odkupić. – Udało nam się obniżyć cenę o ponad 60 proc. Z pierwotnych 28 mln koron mamy więc zapłacić tylko 9,8 mln koron – skomentował zastępca prezydenta Karwiny, Jan Wolf, który przez dwa lata prowadził pertraktacje z firmą, do której należą zaniedbane kamienice.

Zdaniem władz miasta, odkupienie zniszczonych kamienic i wyremontowanie ich własnym sumptem to jedyny sposób, jak uratować je przed ruiną, a rynkowi przywrócić estetyczny wygląd. Miasto nie posiada bowiem skutecznych narzędzi, którymi mogłoby zmusić prywatnych właścicieli do zadbania o swoje nieruchomości. Ostateczna decyzja będzie jednak należeć do

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Te kamienice szpecą rynek. Jest szansa, że wkrótce sytuacja ulegnie zmianie.

radnych. Jeżeli zgłoszą za kupnem kamienic, miasto nie będzie zwlekać z remontem ani chwili dłu-

żej. Już teraz jednak wiadomo, że pochłonie sporo środków. Wszystko dlatego, że władze miasta po-

stanowiły zachować w budynkach dotychczasowy układ pomieszczeń oraz ich przeznaczenie. (sch)

Każdy może zgłosić projekt

Mieszkańcy Ostrawy, którzy narzekają, że ich otoczenie wygląda nieestetycznie, mogą teraz sami zadbać o poprawę. Pieniądze da im magistrat. Władze miasta ogłosiły program dotacyjny dla mieszkańców. Jego celem jest upiększenie przestrzeni publicznej. Nawet pojedyncze osoby mogą zgłaszać swoje projekty.

Radni miasta podjęli decyzję o ogłoszeniu programu, wychodząc z założenia, że ulice, chodniki, place, skwery i parki współtworzą wizerunek miasta. Mieszkańcy mogą zgłaszać projekty, które doprowadzą do ożywienia i upiększenia niewykorzystanych i zaniedbanych miejsc.

– Będę się cieszyć, jeżeli jak największej osób weźmie udział w tym

programie i przemiana przestrzeni publicznej będzie widoczna. Zgłosić może się każdy – zarówno ten, kto chciałby w jakimś miejscu posadzić kwiaty, jak i ten, kto zamierza zaadaptować nieestetyczny zakątek w miejsce służące do relaksacji, sportu czy też spotkań mieszkańców – powiedziała Kateřina Šebestová, wiceprezydent Ostrawy.

Radni przeznaczyli na dotacje 5 mln koron. Nabór wniosków potrwa do 1 maja. Jak na razie wpłynął do magistratu tylko jeden wniosek, dotyczący odnowy zieleni w Witkowicach. Urzędnicy otrzymują natomiast mnóstwo pytań świadczących o tym, że kolejne projekty są przygotowywane. (dc)

Igllica znów na ratuszu

Fot. NORBERT DABKOWSKI

Po trwającej ponad rok przerwie, iglica, która od 1984 roku ozdobi cieszyński Ratusz, wróciła na swoje miejsce. Stało się to faktem we wtorek. Tego dnia przed cieszyńskim ratuszem pojawiły się dwa specjalistyczne dźwigi. Cała operacja zakończyła się pomyślnie. (Ox.pl)

Startujemy do sprzątanania

W kwietniu w całej Republice Czeskiej rozpocznie się wielkie sprzątanie w ramach „Posprzątajmy świat, posprzątajmy Republikę Czeską”, w którym wezmą udział setki wolontariuszy. Czeski Cieszyn zdecydował się zaangażować w tę akcję już po raz trzeci. Sprzątanie będzie miało miejsce w okolicach przy ulicy Ceglanej i w jej okolicach 8 kwietnia w godzinach 9.00-13.00. Zainteresowani

sprzątaniem miasta tego dnia powinni dokonać rejestracji jako wolontariusz na stronie internetowej akcji, czyli www.uklidmecesko.cz lub skontaktować się w tej sprawie z organizatorami z Urzędu Miasta w Czeskim Cieszynie. Magistrat zorganizuje odbiór zebranych odpadów, a także dostarczy worki i rękawice dla wolontariuszy. Warto ubrać się w odzież roboczą i wytrzymałe buty. (mb)

Jest hałas, ale będzie lepiej

W Szpitalu Podlesie remontowane są balkony.

Pacjenci i pracownicy oddziałów kardiologii i chirurgii Szpitala Podlesie w Trzynie cieszą się z nowych plastikowych okien. Prace remonto-

we objęły także ambulatoryjną część szpitala – na dwóch kondygnacjach położone zostały nowe podłogi. Wymiana 54 okien w 18 pokojach oraz

nowe podłogi pochłonęły w sumie 1,8 mln koron. Poprawiła się estetyka wnętrza, oprócz tego kierownictwo szpitala spodziewa się, że uda się zaoszczędzić energię. Wymiana okien zostanie w tym roku przeprowadzona także w kolejnych budynkach kompleksu szpitalnego, budynki B i C zostaną ocieplone.

Aktualnie przeprowadzane są dalsze prace budowlane. – W tej chwili trwa remont w części łóżkowej szpitala, gdzie remontowane są balkony. Szpital pracuje bez ograniczeń. Pacjentów przepraszamy za wzmógłony hałas spowodowany przez remont – powiedział Karel Lukeš, prezes zarządu Szpitala Podlesie. (dc)

RECENZJA WYSTAWY »ŚLĄZAKOWCY« W KSIĄŻNICY CIESZYŃSKIEJ W CIESZYŃNIE

Żerowanie na polskości

Wystawa zaczyna się jeszcze przed salą ekspozycyjną. Wystarczy spojrzeć na plakat. Drzewo pokryte na górze białym, a na dole czerwonym listowiem. Bardzo podobnie wyglądał afisz zachęcający do zwiedzenia poprzedniej wystawy w Książnicy, o budzicielach polskości na Śląsku Cieszyńskim. Jest jednak pewna różnica – otóż jedna trzecia wspomnianego drzewa jest obumarła, ogołocona z liści, zaatakowana przez jakiegoś „szrotówka”, a to on jest głównym bohaterem ekspozycji.

A kim jest ów agresywny „szrotówek”, który tak żeruje na zdrowej polskiej tkance? To ideologia ślązakowska, dość popularna przed stu laty wśród części mieszkańców ówczesnego Księstwa Cieszyńskiego. Ideologia, która – co przedstawili autorzy wystawy – zręcznie łączyła bezkrytyczne hołdowanie wszystkiemu co własne, lokalne, swojskie, a wręcz endemiczne, z nieskrywanym – choć niekiedy ocierającym się o kompleks niższości – podziwem dla kultury zachodniej, uosabianej przez niemieckojęzycznych jej reprezentantów i, ocierającą się wręcz o wrogość, niechęcią do wszystkiego co polskie.

Na usta się jednak ciśnie pytanie, dlaczego inicjator plakatu uznał ruch ślązakowski za insekta, a nie za inne, obsypane w odmiennych barwach liśćmi drzewo? Na to odpowiedź zwiedzający uzyskuje już przy pierwszych gablotach, w których prezentowane są dokumenty z epoki. Otóż idea ślązakowska była wtórna wobec dziewiętnastowiecznych idei narodowych. Te bowiem skupiały się na poszukiwaniu wspólnego mianownika – językowego, duchowego, kulturowego i historycznego, i stawały na jednolitych wspólnoty ponad powiatami w Średniowieczu granicami (tu przypomina się z lekcji historii chociażby zjednoczenie Niemiec i zjednoczenie Włoch). Natomiast tamta została spreparowana przez jeden z rozbudzonych podczas Wiosny Ludów etnosów dla swoich celów, jako – na samym początku nieco nieudolna – riposta na fakt uświadomienia sobie przez sporą część ludności Śląska Cieszyńskiego swej ponadregionalnej więzi z szeroko rozumianą polskością.

I riposta owa była błyskawiczna. Bo kiedy w maju 1848 roku spod pras drukarskich wyszedł pierwszy numer „Tygodnika Cieszyńskiego” (znanego potem jako „Gwiazdka Cieszyńska”), to już w dwa miesiące później pojawiły się – adresowane również do władającego językiem polskim czytelnika – „Nowiny dla Ludu Wiejskiego”. I czasopismo to

Fot. DANUTA CHLUP

(eksponowane na wystawie) było prekursorem wspomnianej idei, która swoje apogeum osiągnęła w pierwszych dekadach XX w. i kojarzona jest z postacią Józefa Kołodonia, twórcy i lidera Śląskiej Partii Ludowej (notabene „kołodonia” licznie są eksponowane w postaci odręcznych zapisków, broszur czy pochodzących ze zbiorów prywatnych jubileuszowych laurek, a nawet tabliczki na drzwi do mieszkania czeskocieszyńskiego burmistrza).

Ale wracając do meritum. Antypolskość. Wszystko co z Polski jest złe. Nawet wiatr. „Szymala odewrził oczy, wyskoczył ze ziemi i przeżegnał się. ‘Od głodu, mory, ognia i polskiego wiatru opatruj nas Panie!’ krzyknął na pół jeszcze ospały Szymala, bo sie mu prowie śniło, że go polski wiatrowi porwał i niósł kansię do grzechu”. To fragment opowiadania „po naszymu”, drukowanego w „Ślązaku”, organie kołodoniowskiego stronnictwa, z którego treścią można się zapoznać w jednej z gablot. Naiwne prawda? Ale zakończenie jest już aż nad zbyt przejrzyste, jeśli by ktoś myślał, że to tylko metafora: „Jo to powiadom (...), że też co od tej Polski przydzie, to psu na bóty”.

Nie wszystko jednak. Bo kołodoniowców cechował niebywały wprost pragmatyzm. Taki na przykład socjalista Ryszard Kunicki, Polak z krwi i

kości, już nie był taki zły, skoro miał zmierzyć się w drugiej turze wyborów do wiedeńskiej Rady Państwa z Janem Michejdą: „Dr. Kunicki nie jest rodowitym Ślązakiem! zakrzyczą Michejdowcy, że zdradzamy nasze hasło: Śląsk dla Ślązaków! Czy zarzut ten słuszny? Nie! Tacy wszechpolacy jako dr. Michejda, choć z pochodzenia nasi krajanie, są daleko gorsi od obcokrajowców wszelkich narodowości, którzy przychodzą do nas i chcą żyć w zgodzie z nami”. Kunickiemu jednak nie pomogło poparcie ówczesnych „stelaików”. Wygrał „wszechpolak”.

Finanse na działalność ślązakowską nie pochodziły li tylko ze składek, co symbolicznie wyeksponowali autorzy ekspozycji. Przy polskiej ulotce potępiającej łożenie na „Ślązaka” przez niemiecki kapitał (min. Komorę Cieszyńską, Larischów, fabrykantów z Bielska etc.) i darmowe rozprowadzanie go wśród miejscowej ludności, ułożono banknoty austro-węgierskie o wysokich nominalach. I trzy monety á 10 halerzy każda. Trzydzieści srebrników, za które sprzedawano polskości? Za te pieniądze pragmatycy śląscy sprzedawali każdego. Przykład? A to już w innej gablocie.

Tłustym drukiem atakuje czytelnika tytuł: „Kto zawinił wojnę światową?”. Kto? „Polak Biliński na

pierwszym miejscu (Leon Biliński był ministrem skarbu Austro-Węgier – przyp. j). W ten czas, gdy ministrowie nie mieli odwagi zatopić świat krwawym morzem, Biliński doradzał rozpocząć natychmiast wojnę. Polskie ręce są skrwawione krwią milionów niewinnych ofiar, polski minister jest mordercą milionów żołnierzy, jego winą umierały dzieci z głodu. Ślązacy, nie zapomnicie o tym nigdy! Polski naród cieszył się z wybuchu wojny i chętnie posyłał swoje legiony największym zbrodniarzom świata Francowi Józefowi i Wilhelmu, krwawej szelmie herkuleskiej, do pomocy”. A przecież jeszcze niedawno i jeden, i drugi cesarz wynoszony był pod niebiosa! Ale cóż. Tym razem stolica okcydentalnej cywilizacji przeniosła się z Wiednia i Berlina do czeskiej Pragi. Zbliżał się planowany (nie doszły jak się potem okazało) plebiscyt i ślązakowcy robili wszystko, by cały region znalazł się w Republice Tomasza G. Masaryka.

Kolportowano zatem „Děsintero prikožani dla Šlonzoka před glosowaním”. A jakby się zdarzyło, że Ślązak nie zrozumiałby zapisanej czeskim abecadłem gwary, to na podorzędziu była i polska wersja – „Dziesięcioro przykażani dla Ślązaka przed głosowaniem”. A zatem: „Wierz sobie samemu, polskim agitatorom nie

wierz!”, „Czcij ojca, matkę i przodków swoich, którzy od wieków byli w państwie czeskiem!”, „Niedaj się zwieść przywandrowałcom z Galicyi, by krew swą zaprzedać!”, „Nie daj się ukraść swej pięknej Śląskiej ziemi Polakom!”, „Nie życz sobie dobrobytu polskiego, bo go nie masz!” No i głosuj na Czechosłowację, bo wszędzie dobrze byle nie w Polsce.

***

Po wyjściu z Książnicy nadchodzi refleksja. Czy rzeczywistość jest to li tylko wystawa historyczna, czy też przebrana jedynie w szaty Klio opowieść o współczesności? Może „szrotówek kołodoniowaczek” nadal żeruje na polskim drzewie? O ile intencją autorów, jak można mniemać, było po prostu ukazanie pewnego, ciekawego dość fragmentu dziejów Śląska Cieszyńskiego, to ilu zwiedzających również tak to odbierze? Historia bowiem – wbrew zamierzeniom samych historyków – niejednokrotnie była (jest i będzie) wykorzystywana partykularnie. Ile zatem osób, noszących w rodzinnej pamięci doświadczenia ostatnich stu lat śląsko-cieszyńskiej historii dojdzie do wniosku, że państwa, ustroje, cesarze, prezydenci, fihererzy i sekretarze przemijają, a jedyne co stałe i niezmiennie, to ten mały rodzinny kraik? A ile wreszcie osób przeczyta opisy, a ile ograniczy się jedynie do lektury treści propagandowych dokumentów, czy obejrzenia satyrycznych rysunków, w których znajdzie potwierdzenie dla uśpionych w podświadomości myśli, że jednak ten „polski wiatrowi ma dobry”, że Śląsk Cieszyński i jego mieszkańcy są lepsi od swych sąsiadów z północy i ze wschodu? No przecież wystarczy przejechać się drogami Żywiecczyzny, by zobaczyć inny (tu może się nieopatrnie wymyślnie „zacofoany”) kraj!

Na pewno każdy mieszkaniec naszego regionu, kiedy wnikliwie zapozna się z tą ekspozycją, stanie przed fundamentalnymi kwestiami: skąd pochodzę, kim jestem i dokąd zmierzam. (Ox.pl)

Ugoszczą blogerów

Od 7 do 9 kwietnia potrwa nad Olzą piąte Transgraniczne Spotkanie Blogerów Podróżniczych. W organizację wydarzenia zaangażowało się Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Republice Czeskiej. – Nasz wkład będzie miał wymiar praktyczny, natomiast głównym organizatorem wydarzenia jest nasz partner, czyli cieszyńska Fundacja Volens – mówi Michał Przywara ze Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w RC.

Dotychczas, dzięki wsparciu cieszyńskich przedsiębiorców, oraz – przede wszystkim – magistratów Cieszyna i Czeskiego Cieszyna, udało się przeprowadzić nad Olzą cztery edycje Transgranicznych Spotkań Blogerów Podróżniczych. W ich trakcie na Śląsku Cieszyńskim

pojawiła się czołówka polskich blogerów piszących o podróżach. – Skutkiem tego zanotowaliśmy gigantyczne zwiększenie informacji o Cieszynie i okolicznych atrakcjach w sieci – przekazuje Mariusz Chybiorz z Fundacji Volens.

Dodaje on jednocześnie, że piąta edycja imprezy, dzięki pozyskanemu dofinansowaniu, będzie miała charakter międzynarodowy. Organizatorom udało się także zaprosić do Cieszyna najważniejszych i najbardziej cenionych podróżników oraz prelegentów. Kwiecniowe wydarzenie jest przy tym częścią większego projektu noszącego nazwę: „webPR_SCI: propagace Těšinského Šlezska v síti”, „webPR_SCI: promocja Śląska Cieszyńskiego w sieci”,

który otrzymał dofinansowanie z Funduszu Mikroprojektów Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska.

– Dzięki temu planujemy również inne szeroko pojęte działania PR-owe w sieci. Będzie to między innymi wyprodukowanie kilkominutowych teledysków tematycznych z wykorzystaniem najnowocześniejszego sprzętu oraz współpraca z najpopularniejszymi youtuberami – zapowiada Chybiorz.

W kwietniu, w czasie nadolziańskiego spotkania blogerów podróżniczych, Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w Republice Czeskiej będzie natomiast odpowiadać m.in. za organizację wystawy fotograficznej pejzaży Cieszyna. – W „Dziupli” zorganizujemy także spotkanie

towarzyskie. Zapewnimy ponadto wsparcie logistyczne, zajmiemy się tłumaczeniami oraz pokażemy gościom Czeski Cieszyn i naszą część Śląska Cieszyńskiego – mówi Przywara, który przekonuje, że to nie pierwszy projekt, jaki Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej w RC realizuje wspólnie z Fundacją Volens. – Jesteśmy długoletnimi partnerami, a działamy między innymi w kierunku rozwoju turystyki w Cieszynie i okolicach – mówi.

Mariusz Chybiorz uważa zaś, że dzięki podobnym wydarzeniom, a także nadal niedocenianej promocji w sieci, można wyraźnie zwiększyć turystyczne zainteresowanie regionem.

(wik)

Trzyniecki pianista w nagrodzonym filmie

W środę 22 bm. w kinie „Kosmos” w Trzycznie rozpocznie się festiwal filmów dokumentalnych „Jeden świat”. Otworzy go obraz „Normalny autystyczny film”, który niedawno został nagrodzony Czeskim Lwem. Jednym z bohaterów dokumentu jest 14-letni utalentowany pianista Denis Szalbot z Trzycznie-Podlesia, który choruje na jedną z form autyzmu. O filmie i sukcesach muzycznych nastolatka rozmawiamy z jego rodzicami, Petrem i Danielą. Denis rzadko włącza się do rozmowy. Zamiast tego, kiedy odłoży dyktafon, siada przy pianinie i daje pokaz swoich umiejętności. Jego palce z zawrotną prędkością mkną po klawiszach, a energiczna muzyka zalewa cały pokój.

Będziecie państwo na seansie w Trzycznie?

Petr: Tak, zostaliśmy nawet zaproszeni na spotkanie dyskusyjne, w którym weźmie udział także reżyser Miroslav Janek. Dla nas film nie będzie nowością, obejrzelśmy go już na premierze w Pradze.

Pamiętacie pierwsze spotkanie z twórcami filmu?

Petr: Nasze pierwsze spotkanie z reżyserem Jankiem miało miejsce niemal dokładnie przed trzema laty w programie Jaroslava Duška, gdzie Denis grał na fortepianie. Już wówczas w głowie reżysera rodził się pomysł, by nakręcić film o autystach. Chociaż tak naprawdę pierwszymi inicjatorami byli Matěj Němec, który później opracował ścieżkę dźwiękową do filmu oraz Michal Roškaňuk ze stowarzyszenia „Adventor”. Roškaňuk prowadzi w Teatrze Kampa w Pradze cykl programów dyskusyjnych o autyzmie, w których uczestniczymy. Janek najpierw sądził, że film o autystach nie będzie niczym nowym, bo z pewnością nakręcono już takie filmy.

Denis: Było akurat odwrotnie.

Petr: Właśnie. Okazało się, że w Czechach nikt nie zrobił jeszcze takiego filmu. I tak zaczęły się przygotowania. Reżyser przyjechał do nas, rozważaliśmy, czy wziąć udział, czy Denis będzie sobie radził. Zdecydowaliśmy się, że owszem, ponieważ Denis lubi występować przed publicznością, nie ma tremy.

Gdzie były kręcone sceny z Denisem?

W Podstawowej Szkole Artystycznej w Trzycznie, nad Olzą, w kamieniołomie w Miłoszowej tuż za czesko-słowacką granicą, gdzie ciekawostką są kamienne kule. Tam Denis śpiewał, głos ładnie się niósł, ponieważ tam jest wspólna akustyka. Zdjęcia były kręcone także w Pradze, gdzie Denis otwierał w „Lucernie”

Denis Szalbot z rodzicami przy domowym pianinie.

swoim występem przegląd mody. Materiału było sporo, nie wszystko zmieściło się w filmie.

Ucieszyliście się zapewne, kiedy film otrzymał Czeskiego Lwa?

Daniela: Przez dwa lata spotykaliśmy się z reżyserem, stał się naszym znajomym, łączą nas wspólne przeżycia. Dlatego cieszymy się z nagrody nie tylko dlatego, że Denis występuje w filmie, ale także ze względu na reżysera. Początkowo obawiałam się tego filmu, bądź co bądź to była ingerencja w nasze życie rodzinne. W końcu okazało się, że to były piękne dwa lata, nawiązaliśmy bliższe relacje, zrozumieliśmy, że reżyser tak kręcił film, by mógł przekazać widzom to, co najbardziej wartościowe i istotne.

Nasza poprzednia rozmowa odbyła się przed ponad dwoma laty, kiedy wrócili-

ście z Denisem z festiwalu fortepianowego w Korei. Co wydarzyło się przez ten czas w życiu Denisa?

Daniela: W zeszłym roku zajął trzecie miejsce w międzynarodowym konkursie pianistycznym „Pro Bohemia” w Ostrawie. Co trzy lata podstawowe szkoły artystyczne organizują konkurs w grze na instrumencie. W tym roku ponownie on się odbywa, jak na razie Denis awansował z powiatowej rundy do wojewódzkiej. Dwukrotnie grał na festiwalu Wydziału Sztuki Uniwersytetu Ostrawskiego, który polega na tym, że muzycy – od dzieci, przez studentów wydziału, aż po profesorów, grają utwory jednego kompozytora. Denis grał na finałowym koncercie razem z dorosłymi, po nim wystąpił już tylko profesor. Zarówno w zeszłym, jak i w tym roku, zebrał burzliwe oklaski. To była piękna nagroda i

dla Denisa, i dla nas. Warto wspomnieć także trzecie miejsce Denisa w ogólnokrajowym konkursie podstawowych szkół artystycznych w grze kameralnej, które wywalczył razem z dwoma kolegami grającymi na fletach.

Petr: W ubiegłym roku Denis ponownie wziął udział w festiwalu fortepianowym w Korei, tym razem pojechała z nim żona. Otrzymał zaproszenie od organizatorów, by zagrał podczas ceremonii inauguracyjnej.

Daniela: Denis otrzymał pochwałę także za śpiew. W tym jest także dobry, w szkole muzycznej uczy się nie tylko gry na fortepianie, ale także śpiewu klasycznego.

Denisie, bardziej lubisz fortepian, czy śpiew?

Denis: Jedno i drugie na tym samym poziomie. Tak samo jak historię muzyki i literaturę. Teraz czytam „Labirynt świata i raj serca”.

Dla większości twoich rówieśników ten utwór Komeńskiego jest chyba ciężką lekturą?

Denis: Prócz wstępu, który jest w łacinie, reszta tekstu jest bardzo przystępna.

Pamiętam z poprzedniej rozmowy, że Denis wszystko potrafi zagrać na pamięć i nie przepada za grą z nut. Zmieniło się coś pod tym względem?

Petr: Nie obejdzie się bez nut, ponieważ zastanawiamy się nad dalszą edukacją Denisa w konserwatorium. Sytuacja poprawiła się pod tym względem, ale nadal zdecydowanie woli grać na pamięć.

Daniela: Syn robi postępy, ale idzie to opornie. Ma taką cechę, że każdą kompozycję błyskawicznie zapamiętuje i wtedy nuty odkłada na bok, bo nie są mu już potrzebne.

DANUTA CHLUP

Temat życia Polaków za granicą jest mi bliski

Redakcję „Głosu Ludu” niedawno odwiedzili dziennikarze Telewizji Polskiej. Wspólne spotkanie było okazją do konsultacji zawodowych i rozmów o potencjalnej współpracy w przyszłości. O pracy dziennikarskiej w mediach polonijnych w USA ciekawie opowiadała dziennikarka, Anna Tarnawska (na zdjęciu).

Z którymi mediami polonijnymi współpracuje pani w Stanach Zjednoczonych?

Będąc jeszcze na studiach polonistycznych na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach, nawiązałam współpracę z nowojorskim „Nowym Dziennikiem”. Po skończeniu szkoły i podjęciu decyzji o przeprowadzce do USA na stałe zaczęłam pracować w gazecie na etacie. Zajmowałam się głównie tematyką społeczną, historyczną i kulturalną. Prowadziłam cotygodniowy dodatek. Kiedy „Nowy Dziennik” zaczął wydawać, nadawany w publicznej telewizji amerykańskiej, codzienny program (NDTV), redagowany przeze mnie dodatek doczekał się wersji telewizyjnej. Następnie rozpoczęłam współpracę ze stacją Queens Public TV, gdzie współrealizowałam i prowadziłam program „What’s happening in the world of...”. Przybliżyliśmy w nim widzom amerykańskim sukcesy polskich twórców w Nowym Jorku. Kiedy w wybrzeże Nowego Jorku uderzył huragan Sandy, wraz z kolegą operatorem Tomkiem

Tomaszewskim zrealizowaliśmy reportaż o Polakach, którzy padli ofiarą kataklizmu. Zostaliśmy za niego wyróżnieni IPPIE Award, nagrodą wydziału dziennikarstwa City University of New York. Ponadto nieprzerwanie współpracuję z mediami w Polsce. Ponieważ temat Polaków mieszkających za granicą jest mi bliski, chciałabym też przywrócić się zawodowo sprawom Polaków żyjących na Zaolziu.

Jakie są najważniejsze, cieszące się popularnością media polonijne w USA?

Nowojorski „Nowy Dziennik” jest największą i drugą najstarszą gazetą polskojęzyczną ukazującą się w Stanach Zjednoczonych. Ukazuje się nieprzerwanie od 1971 roku, od niedawna jednak pod niezmiennym tytułem – jako tygodnik. Starszy od niego jest chicagowski „Dziennik Związkowy”, którego początki sięgają 1908 roku. W Nowym Jorku wydawany jest też tygodnik „Kurier Plus”, ponadto swoją redakcję ma polski dziennik „Super Express”. Jeśli chodzi o polskojęzyczne radio, działające niegdyś w Nowym Jorku tradycyjne rozgłośnie nie przetrwały. W Pomonię w stanie Nowy Jork działa radio, które transmituje audycje z Chicago. Dzisiejsze stacje nadają głównie przez internet. Od paru lat swoich sił na polonijnym rynku próbuje internetowe Radio

„Rampa”, które kieruje swoje treści do młodych Polaków. Przyciągnięcie uwagi młodego pokolenia jest niewątpliwie dobrym pomysłem, zatem życzę stacji powodzenia. W Chicago istnieje również polska telewizja Polvision.

Promowanie polskich inicjatyw, informowanie o wydarzeniach w Polsce, a może wspieranie polskości? Jak określiłaby pani misję mediów polonijnych w USA?

„Nowy Dziennik” przez lata organizował w swojej siedzibie na Manhattanie spotkania z ludźmi nauki, polityki, kultury i sztuki, prezentując zarówno dokonania gości z Polski, jak i twórczość lokalną. Ta misja zmienia się. Podstawową niegdyś funkcję informacyjną prasy aktualnie przejmuje Internet. W kraju zamieszkałym przez tak liczną Polonię ważny jest fakt istnienia polskojęzycznych mediów. W „Nowym Dzienniku” prowadziliśmy cotygodniowe dyżury telefoniczne. Rozmawialiśmy z czytelnikami o ich problemach, a następnie przy pomocy specjalistów z dziedziny prawa, medycyny, spraw emigracyjnych staraliśmy się pomagać w ich rozwiązaniu na łamach gazety.

W Stanach Zjednoczonych żyje około 10 mln Polaków – to najlicniejsza Polonia na świecie. W których miastach żyją największe grupy Polaków?

Im dłużej mieszkam w Stanach, tym bardziej przekonuję się, że Polacy są... wszędzie. Najwięcej Polaków żyje na terenach, które dawały im najlepsze warunki do znalezienia pracy. Są to metropolia nowojorska i bezapelacyjnie – Chicago. Jest to drugie po Warszawie największe polskie skupisko na świecie, w którym mieszka około 1,3 miliona Polaków. Milion osób o polskim rodowodzie zamieszkuje także tzw. „Tri-state area” na Wschodnim Wybrzeżu USA, czyli stany Nowy Jork, New Jersey i Connecticut. Sporo Polonii mieszka w Pensylwanii i w Michiganu. Nie brak jej też na południu kraju, na Florydzie.

Czy amerykańska Polonia jest aktywna społecznie, zawiązuje organizacje pozarządowe, zespoły, inicjatywy kulturalne?

Tak, jest ich bardzo dużo. Trudno mówić mi o całych Stanach, ale znam dobrze polskie organizacje w Nowym Jorku i Waszyngtonie. Fundacja Kościuszkowska ma swoje siedziby w obu tych miastach. Jej głównym zadaniem jest polsko-amerykańska wymiana naukowa i kulturalna. W Nowym Jorku działają też Polski Instytut Naukowy (PIASA) oraz Instytut Piłsudskiego. Obie te instytucje to skarbnice polskich dóbr w USA, posiadają pokaźne archiwa, biblioteki i kolekcje sztuki. Ważną rolę w życiu nowojorskiej Polonii pełni konsulat. W dzie-

Fot. ARC

dzinie oświaty prężnie funkcjonuje Centrala Polskich Szkół Działających, która zrzesza placówki z 12 stanów kraju. Ponadto działa wiele organizacji regionalnych, naukowych czy kół zainteresowań.

Wyzwania, które obecnie stoją przed dziennikarzami polonijnymi w USA?

Największym wyzwaniem mediów polonijnych jest to, by utrzymać się na rynku amerykańskim. Finansują się same, a ich sytuacji nie poprawiają zmiany, które zgotował mediom, zwłaszcza prasie, Internet. Czasy wielkich emigracji Polaków do Stanów Zjednoczonych minęły, tak więc odbiorców nie przybywa, a kolejne pokolenia Polonii coraz bardziej się amerykańszują.

MAŁGORZATA BRYL

Raport o Polonii we Włoszech

Okolo 100 tys. Polaków mieszka we Włoszech – podaje raport na temat imigracji opracowany przez włoski Instytut Badań IDOS. Jak zauważono, podczas gdy 30 lat temu Polacy byli postrzegani głównie jako „pracownicy klasy B”, myjący szyby na skrzyżowaniach, teraz rośnie liczba wykwalifikowanych specjalistów.

Włochy są na piątym miejscu w klasyfikacji krajów świata, w których żyje najwięcej Polaków – po Niemczech, Wielkiej Brytanii, USA i Kanadzie. Raport „Polacy we Włoszech. Stan aktualny, przemiany i perspektywy” przygotował włoski Instytut Badań IDOS, zajmujący się zjawiskami imigracji, w współpracy z ambasadą RP w Rzymie. Ta pełna i dokładna statystyczna oraz naukowa prezentacja Polonii we Włoszech została opublikowana 10 lat po poprzednim raporcie IDOS. Wtedy przygotowano go w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Zauważa się, że liczba polskich imigrantów wzrosła w ostatnich latach. Dane z 2008 roku wskazywały, że jest ich od 50 do 100 tysięcy. W publikacji, zaprezentowanej kilka dni temu w polskiej ambasadzie, zwraca się uwagę na to, że Polacy wnoszą istotny wkład we włoskie społeczeństwo i gospodarkę. 11 proc. z nich to wysoko wykwalifikowani pracownicy. W analizie zebranych danych przedstawiono obraz Włoch jako kraju, w którym biurokracja stanowi duże obciążenie, zmiany konstytucyjne nie zostały przeprowadzone i gdzie trwa ostra debata polityczna. Ale z drugiej strony sami Polacy przyznają, że bodźcami zachęcającymi do życia w Italii są: „klimat, krajobraz, tradycja artystyczna, obecność papieża oraz charakter ludności”. Ponadto, z punktu widzenia życia pracowniczego, odnotowuje się powszechną pomoc dla rodzin oraz model przedsiębiorczości, angażujący imigrantów na masową skalę.

We Włoszech żyje wielu Polaków. Coraz częściej są to wykwalifikowani pracownicy.

– Licząc od weteranów walk 2. Korpusu Polskiego obecnie żyje we Włoszech czwarte pokolenie Polaków – podkreślają autorzy tomu.

Przypominają masową imigrację z Polski w połowie lat 80. Wtedy Włochy stały się celem fali migracyjnej w pełnym tego słowa znaczeniu, mimo – jak zaznaczono – początkowej niechęci ludności z powodu utrwalenia się stereotypów polskiego imigranta, dotyczących przestępczości i „predyspozycji do społecznej marginalizacji”. Symbolem tego zjawiska byli Polacy myjący szyby na skrzyżowaniach. – Scenariusz ten uległ następnie zmianie. Przede wszystkim od roku 2004, czyli od przystąpienia Polski do UE, wraz z pojawieniem się trzeciego

pokolenia imigrantów – czytamy w publikacji.

Także we Włoszech Polacy stali się pracownikami z Unii, obywatelami europejskimi. To oznaczało zaś poprawę sytuacji prawnej i zniesienie ograniczeń w poruszaniu się oraz możliwość korzystania z wielu praw. – Podczas gdy wcześniej panowała spora nieufność, obecnie imigracja znad Wisły traktowana jest w sposób całkowicie odmienny, przede wszystkim jako „źródło stymulującego bogactwa – napisano w raporcie.

Z danych z 2011 roku wynika też, że największy odsetek tych, którzy przyjechali do Włoch, pochodzi z Podkarpacia (prawie 16 proc.) i z Małopolski (13 proc.).

Londynek.net/PAP

Ostateczne rozwiązanie?

Podczas sesji wiosennej litewski Sejm przystąpi do ostatecznego rozstrzygnięcia problemu oryginalnej pisowni nazwisk – stwierdził marszałek litewskiego Sejmu, Viktoras Pranckietis. Jednak żaden ze zgłoszonych pod obrady projektów nie rozstrzyga problemu pisowni nazwisk mieszkających na Litwie Polaków. – Sejm powinien powrócić do tego problemu i postawić wreszcie kropkę nad „i”. Jako osoba prywatna opowiadam się za udostępnieniem ludziom prawa do pisowni w nazwiskach liter „w”, „x” i „q”. Nie jest ważne, czy na drugiej, czy trzeciej, czy ostatniej stronie paszportu. Gdy słyszę, że ludzie swoje oryginalne nazwisko mogą zapisać tylko na pomniku, to uważam, że dopuszczamy się ograniczeń ich praw – mówił w środę w audycji radiowej „Žini? Radijas” Pranckietis.

Dyskusje na temat projektu pisowni nielitewskich nazwisk trwają niemal od trzech kadencji. W poprzedniej kadencji pod obrady Sejmu zostały zgłoszone dwa alternatywne projekty. Pierwszy, propozycja współrządzących socjaldemokratów, zakłada zalegalizowanie pisowni nielitewskich nazwisk zapisanych alfabetem łacińskim w wersji oryginalnej. Drugi, przygotowany przez konserwatystów, dopuszcza zapis nielitewskich, w tym polskich, nazwisk w wersji oryginalnej, ale tylko na dalszych stronach

paszportu, na pierwszej pozostałoby nazwisko zapisane w wersji litewskiej. Jest jeszcze trzeci, obywatelski, w założeniu podobny do zgłoszonego przez konserwatystów, zezwalający zapisywać nazwiska wyłącznie w języku państwowym według brzmienia, ale dopuszczający zapis w języku nielitewskim na dalszych stronach paszportu lub na odwrocie karty ID.

Żaden z projektów nie rozstrzyga kwestii zapisu nazwisk Polaków, obywateli Litwy. Plany przewidują jedynie unormowanie używania trzech liter niewystępujących w alfabecie litewskim: „w”, „x” i „q”. Tymczasem obywatelki Litwy, które wyszły za mąż za obcokrajowców i chcą mieć w dokumentach nazwisko męża, coraz częściej dochodzą swoich spraw w sądzie i sądy przyznają im rację. We wtorek 7 marca Główny Sąd Administracyjny wydał w sprawie rodziny obywatelki Litwy i Polaka decyzję ostateczną i bezapelacyjną, że ich nazwisko „Wardyn” ma być napisane w paszporcie oraz dowodzie tożsamości obywatela Republiki Litewskiej, zarówno w litewskiej, jak i w oryginalnej formie.

Litewski urząd odmawia jednak wydania paszportu zgodnie z decyzją sądu. Wnioskodawcy zapowiedzieli już, że zwrócą się w tej sprawie do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Komitetu Praw Człowieka ONZ. **L24.lt/Wilnoteka.lt**

Decyzja w sprawie oryginalnej pisowni nazwisk jest w rękach litewskich sądów.

CZWARTEK 16 marca

6.05 Miłość nad rozlewiskiem (s.) 7.00 Studio Wschód 7.35 Przyjaciele lasu 7.45 Kaktus i Mały. Dlaczego lodówka to nie łamigłówka? 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Włodzimierz Lenin 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 M jak miłość (s.) 14.25 Duch w dom. 15.15 Szlakiem miejsc niezwykłych. Wieliczka 15.25 Wiadomości 15.40 Wilnoteka 15.55 Jak to działa? Zwierzęta pracujące 16.20 Zapiski łazęgi. Tajemnice urzędowego gmachu 16.30 Kopciuszek (s.) 17.00 Przyjaciele lasu 17.10 Kaktus i Mały. Dlaczego lodówka to nie łamigłówka? 17.20 Krótka historia. Abraham Lincoln 17.30 ESKA Music Awards 2016 (koncert) 17.50 Polska z Miodkiem. Wieluń, Wieruszów 17.55 Naszaarmia.pl 18.20 Podróże z historią. Historia wśród fal 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Magazyn z Ameryki 19.45 Dobranocka. 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Komisarz Alex 7 (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo

Polonia 23.10 Magazyn śledczy Anity Gargas 23.40 Warto rozmawiać.

PIĄTEK 17 marca

6.05 Miłość nad rozlewiskiem (s.) 6.55 Magazyn śledczy Anity Gargas 7.30 Domisie (dla dzieci) 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Abraham Lincoln 12.35 Wiadomości 12.50 Na sygnale 13.25 M jak miłość 14.25 Komisarz Alex 7 (s.) 15.25 Wiadomości 15.40 Warto rozmawiać 16.45 Baw się słowami. 16.55 Domisie (dla dzieci) 17.20 Krótka historia. Czerwiec '76 17.30 Teleexpress 17.50 Strażniczki pamięci... Tragiczne losy rodziny Gurtlerów 18.25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii. Kłątwa von Fahrenheitów 18.55 Na sygnale (s.) 19.25 Wolny ekran 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Na dobre i na złe (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.20 Jest okazja.

SOBOTA 18 marca

6.05 Barwy szczęścia (s.) 7.30 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Polonia 24 11.05 Rozmowa Polonii 11.20 Halo Polonia 12.10 Ojciec Mateusz 12 (s.) 13.05 Na dobre i na złe (s.) 14.05 O! Polskie przeboje 15.00 Okrasa łamie przepisy. Zimą nad morzem 15.30 Domy przyszłości 16.00 Kulturalni PL 17.00 Słownik polsko@polski 17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość

(s.) 18.55 „Szczęśliwej drogi już czas...” 19.40 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Strażacy 2 (s.) 21.45 Uwaga - premiera! Pod Mocnym Aniołem 23.40 „Czerwone korale” – Brathanki.

NIEDZIELA 19 marca

5.55 Kino retro. ABC miłości 7.35 Saga rodów. Ród Krawczyńskich 8.05 Historia pewnej fotografii - Ojcowski pocałunek 8.35 Magazyn z Ameryki 8.55 Wolny ekran 9.10 Polska z Miodkiem. Zamość, Biłgoraj 9.20 Ziarno. Bł. Edmund Bojanowski 9.50 Baw się słowami 10.15 Petersburski Music Show (pr. rozr.) 10.50 W piątą stronę świata (s.) 11.50 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Szlakiem miejsc niezwykłych. Wieliczka 13.00 Transmisja mszy świętej z kościoła pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Ciechocinku 14.20 Turystyczna jazda. Lesko i Weremień 14.40 Kino retro. ABC miłości 16.00 Enej akustyczno-elektrycznie (koncert) 16.30 Rodzinka.pl (s.) 17.25 Polska z Miodkiem. Zamość, Biłgoraj 17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość (s.) 18.50 Oczy w oczy. Jerzy Grunwald 19.25 Baw się słowami (4) 19.40 Dobranocka 19.50 Czytanie przed spaniem, czyli cała Polska czyta dzieciom 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Blondynka 4 (s.) 21.45 Kocham Cię, Polsko! 23.15 „Szczęśliwej drogi już czas...” 23.55 Zakochaj się w Polsce. Sanok.

PONIEDZIAŁEK 20 marca

6.15 Strażniczki pamięci... Tragiczne

losy rodziny Gurtlerów 6.40 Krótka historia. Czerwiec, '76 6.50 Nad Niemnem 7.15 Notatnik przyrodniczy. Dlaczego wpadliśmy do wody w rezerwacie przyrody? 7.20 Moliki książkowe 7.30 Supelkowe ABC 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.00 Dziewczyna szuka miłości 12.15 Pod Tatrami 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 Blondynka 4 (s.) 14.20 Oczy w oczy. Jerzy Grunwald 15.25 Wiadomości 15.40 Medycyna i ty. Stres, trombektomia 15.55 Sonda 2 16.30 Kopciuszek (s.) 16.55 Supelkowe ABC 17.20 Krótka historia. Przyczyny wojny secesyjnej 17.30 Teleexpress 17.55 Kulturalni PL 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Nad Niemnem (s.) 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 O mnie się nie martw 4 (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.15 Gintrowski.

WTOREK 21 marca

6.10 O! Polskie przeboje - kulisy 6.55 Zakochaj się w Polsce. Sanok 7.30 W krainie baśni. Klucz do szczęścia (s.) 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Przyczyny wojny secesyjnej 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 Strażacy 2 (s.) 14.20 Gintrowski 15.25 Wiadomości 15.40 Smaki polskie. Smaki polskiej wiewiórki - porcja wiewiórki bez winy 15.55

Sonda 2 16.30 Kopciuszek (s.) 16.55 W krainie baśni. Klucz do szczęścia 17.20 Krótka historia. Nikita Chruszczow 17.30 Teleexpress 17.50 Polska z Miodkiem. Puławy, Wrzeliw, Wrzeliw 17.55 Niedziela z... Krystyną Tkacz 18.40 Pod Tatrami 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Flesz historii 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Ojciec Mateusz 12 (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.45 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie.

ŚRODA 22 marca

6.05 Jest okazja 7.05 Wiara ponad gruzami 7.30 ABC wszystko wie 7.40 Mój zwierzyniec 8.00 Pytanie na śniadanie 8.50 Panorama 8.55 Pytanie na śniadanie 10.45 Panorama 11.05 Polonia 24 11.25 Rozmowa Polonii 11.40 Halo Polonia 12.25 Krótka historia. Nikita Chruszczow 12.35 Wiadomości 12.50 Barwy szczęścia (s.) 13.25 O mnie się nie martw 4 14.20 Operacja „Gryf” 15.25 Wiadomości 15.40 Las bliżej nas. Przyroda pod ochroną 15.55 Domy przyszłości 16.30 Kopciuszek (s.) 16.55 Moliki książkowe. Uczulenie 17.05 Mój zwierzyniec 17.20 Krótka historia. Pielgrzymki Jana Pawła II do Polski 17.30 Teleexpress 17.55 Kwartet 18.25 Studio Wschód 18.55 Barwy szczęścia (s.) 19.25 Wilnoteka 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, sport, pogoda 20.50 Artyści (s.) 21.50 Polonia 24 22.10 Rozmowa Polonii 22.25 Halo Polonia 23.15 Operacja „Gryf”.

CZWARTEK 16 marca

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 9.50 Sylwestrowy koktajl 10.40 List do ciebie 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.40 Opowiadanie filmowe 14.55 Niegasnące gwiazdy 15.55 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Niewinne kłamstwa (film) 21.15 Pr. dyskusyjny 22.15 Gejzer 22.45 Na tropie 23.10 Taggart (s.) 0.05 Legendy kryminalistyki 0.35 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Czeska himalajska przygoda 9.55 Podróżomania 10.25 Włoski faszyzm w kolorze 11.15 Powiązania Jana Pokornego 12.15 Magazyn chrześcijański 12.40 Na ratunek życiu 12.55 Chcesz je? 13.00 Wenecja a sztuka 13.45 Gejzery i eliksiry 14.25 Ostatnie tajemnice III rzeszy 15.20 Zapomniane wyprawy 15.45 Prywatne stulecie 16.35 Duży, większy, największy 17.30 W nieznanie 18.15 Narodowe skarby 18.45 Wieczorynka 18.55 Przygody nauki i techniki 19.20 Ziemia nieznaną 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Z kucharzem dookoła świata 21.05 Podróżomania 21.35 Błękitna krew 22.30 Adelheid (film) 0.10 Queer.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.40 Ulica (s.) 9.40 Zamierzmy się znowami 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.20 Dwoch i pół (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Bach! 22.15 Znaki (film).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Friends (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Doskonałe szczęście (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Komisarz Rex (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Czechi i Słowacja mają talent 21.35 davinci 22.30 Castle (s.) 23.20 Sala rozpraw 0.15 Doskonałe szczęście (film).

PIĄTEK 17 marca

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 10.05 Kufer 10.45 Losy słynnych osób 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.45 Nie wahaj się i kręć! 15.45 Reporterzy TVC 16.35 Łopatologicznie 17.30 AZ kwiz 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Żandarmi z Luhačovic (s.) 21.30 13.s komnata Ivy Pekárkovéj 22.00 Wszystko-party 22.55 Sylwestrowy koktajl.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Zwierzęta a człowiek 9.50 Ze smakoszem w podróży 10.40 Z kucharzem dookoła świata 11.35 Delfiny w obiektywach kamer szpiegowskich 12.30 Chcesz mnie? 13.00 Susza 13.20 Ziemia nieznaną 13.40 Czeska himalajska przygoda 14.30 GEN - Galeria elity narodu 14.50 Ostatnie tajemnice trzeciej rzeszy 15.40 Wielka Wojna Ojczyzniana 16.35 Ciekawostki

16.55 Podziemia Czech 17.20 Wyspy marzeń 18.10 Doliną Kampy w kierunku Dunaju 18.45 Wieczorynka 19.00 Europa dziś 19.25 Na ratunek życiu 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Cudowna planeta 21.00 Grób faraona 21.55 Asfaltowa dżungla (film) 23.45 Historia pewnej ucieczki 1.25 Czeskie wsie.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.40 Ulica (s.) 9.40 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.20 Dwoch i pół (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Mój przyjaciel delfin II (film) 22.20 Kac Vegas III (film) 0.30 Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Friends (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Bezradna miłość (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Komisarz Rex (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Przystań (s.) 21.40 Aniołki Charliego (film) 23.45 Sala rozpraw 0.40 Bezradna miłość (film).

SOBOTA 18 marca

TVC 1

6.00 Cudowne zioła 6.25 Łopatologicznie 7.35 O grubym pradziadku (bajka) 8.10 Columbo (film) 9.45 Gejzer 10.15 Wszystko-party 11.10 Ojciec Brown (s.) 12.00 Tydzień w regionach 12.25 Nasze hobby 13.00 Wiadomości 13.05 Chan Sulejman i nimfa Fatme (bajka) 14.05 O głupiej żonie górnika (bajka) 15.00 Zabójczy tydzień (film) 16.15 Poirot (s.) 17.55 Kot to nie pies 18.25 Chłopaki w akcji 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Cuda natury 21.15 Przemięło z wiatrem II (film).

TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Moja maskotka i ja 6.20 Tygrysek Etebert (s. anim.) 6.30 Babar i przygody Badou (s. anim.) 6.55 Nick i Perry (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Nasza wieś 9.25 Ta nasza kapela 9.55 Folklorika 10.25 Lotnicze katastrofy 11.10 Apokalipsa: I wojna światowa 12.05 Rząd (s.) 13.05 Babel 13.35 Świat oczyma Hanzelki i Zikmunda 14.00 Człowiek w żelaznej masce (film) 16.05 Czar Afryki 16.30 Kamera w podróży 17.25 Cudowna planeta 18.15 Winko 18.45 Wieczorynka 18.55 Podziemia Czech 19.20 Podróż po Luzon 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Żyje się tylko dwa razy (film) 22.00 Sin City - miasto grzechu (film) 0.00 Na głębinie (film) 1.30 Bates Motel (s.).

NOVA

6.25 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 6.50 Spiderman (s. anim.) 7.15 Marvel Avengers: Zjednoczeni (s. anim.) 7.40 The Looney Tunes Show (s. anim.) 8.05 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 8.25 Twoja twarz brzmi znajomo 11.10 Przyprawy 12.10 Dzwoni do TV Nova 12.45 Poradnik domowy 14.00 Zamierzmy się znowami 15.25 Evan Wszchemogący (film) 17.20 Zakręcony piątek (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Chart Show 22.15 Bez litości (film) 0.55 Evan Wszchemogący (film).

PRIMA

6.25 Astro Boy (s. anim.) 6.50 Friends (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 8.20 Salon

samochodowy 9.50 Ostry kurczak (s.) 11.10 Przystań (s.) 12.25 davinci 13.20 Czechi i Słowacja mają talent 14.45 Wstanę jutro rano i oparzę się herbatą (film) 16.45 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.55 Wiadomości 20.15 Fort Boyard 21.55 Polowanie na czarownicę (film) 23.55 Halloween (film).

NIEDZIELA 19 marca

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.30 Bananowe rybki 7.00 Zabójczy tydzień (film) 8.15 Uśmiechy Viktora Preissa 8.55 Łopatologicznie 9.45 Kalendarium 10.00 Kamera na szlaku 10.30 Obiektyw 11.05 Życie na zamku (s.) 12.00 Pytania Václava Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Czarnoksiężnik (bajka) 14.00 O dużym nosie (bajka) 14.40 Losy słynnych osób 15.35 Przebieg kinowy (film) 17.10 Zła krew (s.) 18.25 Cudowne zioła 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 GEN - Galeria elity narodu 20.15 Sprawiedliwość (film) 21.35 168 godzin 22.10 Wiem, że jesteś mordercą (film) 23.50 Miejsce zbrodni - Schimanski (s.) 1.25 Legendy kryminalistyki.

TVC 2

6.00 Teleranek 6.05 Moja maskotka i ja 6.20 Tygrysek Etebert (s. anim.) 6.30 Babar i przygody Badou (s. anim.) 6.55 Nick i Perry (s. anim.) 7.05 Show Garfielda 7.20 Nowości z natury 7.30 Studio Kolega 9.00 Czechosłowacki tygodnik filmowy 9.15 Poszukiwania czasu utraconego 9.35 Heydrich - ostateczne rozwiązanie 10.00 Wielka Wojna Ojczyzniana 11.00 Nie poddawaj się 11.50 Chcesz mnie? 12.20 Słowo na niedzielę 12.25 Magazyn chrześcijański 12.50 Przez ucho igielne 13.20 Magazyn religijny 13.45 Kot to nie pies 14.20 Na pływalni z Janem Prušinovskim 14.45 Ze smakoszem w podróży 15.30 Królestwo natury 16.00 Podróż po Luzon 16.30 Grób faraona 17.20 Narodowe skarby 17.50 Wyspy marzeń 18.45 Wieczorynka 18.55 Zapomniane wyprawy 19.20 Ciekawostki z regionów 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Człowiek, który zabił Liberty Valance'a (film) 22.05 Sarajewo 1914 (film) 23.45 Syryjska love story.

NOVA

6.25 Jake i piraci z Nibylandii (s. anim.) 6.50 Spiderman (s. anim.) 7.15 Marvel Avengers: Zjednoczeni (s. anim.) 7.40 The Looney Tunes Show (s. anim.) 8.05 Pingwiny z Madagaskaru (s. anim.) 8.30 Krok za krokiem (s.) 8.50 Weekend 9.50 Wyspa Robinsona 11.55 Wyobraź sobie (film) 14.05 Akademia Policyjna (film) 16.05 Jak oszukać adwokata (film) 17.45 Pod Borsuczą Skalą (film) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Twoja twarz brzmi znajomo 23.00 Odlamki 23.30 Kolor zbrodni (film) 1.40 Akademia Policyjna (film).

PRIMA

6.45 Astro Boy (s. anim.) 7.15 Friends (s. anim.) 8.10 M.A.S.H. (s.) 9.15 Prima Zoom Świat 9.45 Ostry kurczak (s.) 11.00 Partia 11.45 Poradnik domowy 12.40 Poradnik Ládi Hruški 13.40 Boskie torty 14.15 Fort Boyard 15.50 Morderstwa w Midsomer (s.) 18.00 Pohlreich gotuje 18.55 Wiadomości 20.15 Mroczny Kraj (s.) 21.35 Oczyma Josefa Klímy 22.25 Show Jana Krausa 23.35 Piorun i Lekka Stopa (film).

PONIEDZIAŁEK 20 marca

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Ojciec Brown (s.) 9.55 168 godzin 10.30 Żandarmi z Luhačovic (s.) 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.40 Cukiernia 15.00 Pr. rozrywkowy 15.50 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz

17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Labirynt (s.) 21.05 Czwarta gwiazda (s.) 21.35 T-Mobile Piłkarz roku 22.10 Legendy kryminalistyki 22.55 Na tropie 23.20 Kryminolog (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Kamera w podróży 9.55 Duży, większy, największy 10.45 Gejzery i eliksiry 11.25 Czeskie wsie 11.50 Podziemia Czech 12.15 Babel 12.45 Na ratunek życiu 13.00 Magazyn religijny 13.25 Klucz 13.55 Czechosłowacki tygodnik filmowy 14.10 Zapomniane wyprawy 14.30 Wenecja a sztuka 15.15 Przygody nauki i techniki 15.45 Zwierzęta a człowiek 16.35 Lotnicze katastrofy 17.25 Włoski faszyzm w kolorze 18.15 Podróżomania 18.45 Wieczorynka 18.55 proStory 19.20 Miejsca pielgrzymek 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Dzieci Hitlera 21.00 Duże maszyny 21.50 Przegryw (film) 23.25 Człowiek, który zabił Liberty Valance'a (film).

NsOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 9.00 Ulica (s.) 10.00 Przyprawy 11.00 Co o tym sądzą Czesi? 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Policja Modrava (s.) 21.30 Wyspa Robinsona 22.30 CSI: Cyber (s.) 23.25 Wzór (s.).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Friends (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Fałszywa zakonnica (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Komisarz Rex (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Ostry kurczak (s.) 21.30 Jesteś tym, co jesz 22.45 Castle (s.) 23.40 Sala rozpraw 0.35 Fałszywa zakonnica (film).

WTOREK 21 marca

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 10.10 Przebieg kinowy (film) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.45 Parasol 15.00 Pr. rozrywkowy 15.55 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 Przygody kryminalistyki (s.) 21.40 Poirot (s.) 23.15 Motyw (s.).

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Cudowna planeta 9.55 Królestwo natury 10.25 Czeskie ślady na brzegach Amazonki 11.25 Szlaki rowerowe w Beskidach 11.35 Nie poddawaj się 12.30 Chcesz je? 12.35 Świat oczyma Hanzelki i Zikmunda 13.00 proStory: Monitor wsi 13.30 Prywatne stulecie 14.20 Włoski faszyzm w kolorze 15.15 Obóz X 16.00 Heydrich - ostateczne rozwiązanie 16.30 Błękitna krew 17.25 Zwierzęta a człowiek 18.15 Podróż po Luzon 18.45 Wieczorynka 18.55 Winko 19.20 Czeskie wsie 19.50 Wiadomości w czeskim j. migowym 20.00 Wielka Wojna Ojczyzniana 21.00 Kochaj mnie, jeśli potrafisz 22.05 Rząd (s.) 23.05 Lotnicze katastrofy.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.55 Ulica

(s.) 9.50 Policja Modrava (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Dwoch i pół (s.) 12.55 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.05 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 21.35 Weekend 22.35 CSI: Cyber (s.) 23.30 Wzór (s.) 0.20 Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Elfy (s. anim.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Nowy początek (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Komisarz Rex (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 V.I.P. Morderstwa (s.) 21.35 Top Star magazyn 22.35 Castle (s.) 23.25 Sala rozpraw 0.20 Nowy początek (film).

ŚRODA 22 marca

TVC 1

5.59 Studio 6 9.00 Kojak (s.) 10.00 Przygody kryminalistyki (s.) 11.45 Czarne owce 12.00 Południowe wiadomości 12.30 Sama w domu 14.00 Potyczki Amy (s.) 14.40 Dworzec 15.00 Pr. rozrywkowy 15.50 Kojak (s.) 16.45 Podróżomania 17.15 AZ kwiz 17.40 Czarne owce 18.00 Wiadomości regionalne 18.25 Gdzie jest mój dom? 18.55 Prognoza pogody, wiadomości, sport 20.00 List do ciebie 21.00 LekarKA 21.55 Columbo (film) 23.30 Wiem, że jesteś mordercą (film) 1.10 AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry 8.30 Zaczarowane przedszkole 9.00 Wyspy marzeń 9.55 Dzieci Hitlera 10.50 Grób faraona 11.40 Nasza wieś 12.10 Ta nasza kapela 12.35 Folklorika 13.05 Miejsca pielgrzymek 13.20 Ze smakoszem w podróży 14.05 Winko 14.30 Kwartet 15.00 Tunezyjska mozaika 15.30 Wody podziemne 15.50 Szlaki rowerowe w Beskidach 16.00 Telewizyjny klub niesłyszących 16.30 Z kucharzem dookoła świata 17.25 GEN - Galeria elity narodu 17.45 Piłka nożna: Czechi - Litwa 20.00 Kamera w podróży 21.00 Podróż po Tenerife 21.30 Narodowe skarby 21.55 Lekarze (s.) 22.45 Powiązania Jana Pokornego 23.40 Bates Motel (s.) 0.25 Tajne życia.

NOVA

5.55 Śniadanie z TV Nova 8.45 Ulica (s.) 9.45 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 11.00 Co o tym sądzą Czesi 12.00 Południowe wiadomości 12.25 Dwoch i pół (s.) 12.50 Przychodnia w różnym ogrodzie (s.) 14.00 Dowody zbrodni (s.) 15.55 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 16.57 Popołudniowe wiadomości 17.25 Co o tym sądzą Czesi 18.25 Ulica (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.20 Zamierzmy się znowami 21.35 Wyspa Robinsona 22.35 CSI: Cyber (s.) 23.35 Wzór (s.) 0.25 Dowody zbrodni (s.).

PRIMA

6.10 Astro Boy (s. anim.) 6.35 Elfy (s.) 7.50 M.A.S.H. (s.) 9.15 Gliniarz i prokurator (s.) 10.15 Kwestia honoru (film) 12.10 Południowe wiadomości 12.20 Gliniarz i prokurator (s.) 13.20 Komisarz Rex (s.) 15.25 Policja Hamburg (s.) 16.25 Popołudniowe wiadomości 16.40 Sala rozpraw 17.35 Nakryto do stołu 18.55 Wiadomości, wiadomości kryminalne 19.55 Top Star 20.15 Ostry kurczak (s.) 21.35 Show Jana Krausa 22.45 Castle (s.) 23.45 Sala rozpraw 0.40 Kwestia honoru (film).

WSPOMNIENIA

Być bliżej Ciebie chcę, o Boże mój...
I tak z własnej woli opuściła nas na zawsze

śp. HELENA DELONGOWA
z domu Pawlas,
urodzona 4. 3. 1923
zmarła 17. 3. 1997
pochodząca z Suchej Średniej

Z wdzięcznością i szacunkiem przypominamy sobie Jej odejście, które pozostawiło w naszych sercach smutek i ból. W imieniu całej rodziny córka Olga Ordelt.

GL-163

17 marca obchodziłaby 86. urodziny nasza Najdroższa Matka, Babcia, Prababcia, Praprababcia, Siostra, Ciocia i Szwagierka

śp. GERTRUDA KALETOWA
z Ropicy

Lecz niestety opuściła nas na zawsze i już nigdy nie wróci. Wszystkich tych, którzy znali naszą Nadroższą Mamę, prosimy o ciche wspomnienie. Z bólem w sercu i z największą wdzięcznością wspomina cała rodzina.

GL-031

Dnia 16. 3. 2017 obchodziłaby 80. urodziny Nasza Kochana Żona, Mama, Teściowa, Babcia, Prababcia

śp. HELENA KORNAS
z domu Wigłasz, z Orłowej

O chwilę cichych wspomnień proszą najbliżsi.

RK-035

Dnia 16. 3. 2017 mija 18. rocznica zgonu

śp. PAWŁA KRZYŻANKA
z Nawsia-Rogowca, rodaka z Piosku

O chwilę wspomnień proszą i dziękują córki Ivka, Věrka z rodzinami i bracia Jan, Karol, Władek z rodzinami.

GL-165

Dnia 16 marca 2017 mija 15. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. ANTONIEGO BYRTUSA
z Mostów koło Jabłonkowa

O modlitwę i chwilę wspomnień proszą najbliżsi.

GL-166

CO W TEATRZE

SCENA CZESKA – CZ. CIESZYN: Zlatovlaska (16, godz. 10.00);
▲ **ORŁOWA:** Čaj u pana senátora (17, godz. 19.00).
SCENA „BAJKA” – CZ. CIESZYN: Bajka dla Kołderki (16, godz. 10.00);
▲ **Mały princ** (17, godz. 10.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Mionionki (16, godz. 10.00); Ozzy (16, 17, godz. 15.30); Pięćdziesiąt twarzy Greya (16, 17, godz. 17.30, 20.00); The Rolling Stones Ole! Ole! Ole! (16, godz. 17.45); Sezon na misia (17, godz. 10.00); **KARWINA – Centrum:** Lego Batman Film (16, godz. 15.00); Piękna i Bestia (16, godz. 17.30); Rings (16, godz. 20.00); Na fali 2 (17, godz. 10.00); Kong: Wyspa Czaszek (17, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Piękna i Bestia (17, godz. 17.30); Logan (16, 17, godz. 20.00); **JABŁONKÓW:** Ja, Daniel Blake (17, godz. 18.00); **CZ. CIESZYN – Central:** Anděl Páně 2 (16, godz. 10.00); Piękna i Bestia (16, 17, godz. 17.30); Bába z ledu

(16, 17, godz. 20.00); **CIESZYN – Piast:** Maria Skłodowska-Curie (16, godz. 17.00); Piękna i Bestia (17, godz. 14.45, 17.15, 19.45).

CO W TERENIE

CIERLICKO-CENTRUM – MK PZKO zaprasza na 5. Spotkanie z Komedią w niedzielę 19. 3. o godz. 16.00 do Domu Kultury w Cierlicku. Tym razem Teatrzyk Amatorski z Ligotki Kameralnej przedstawi

**Ogłoszenia do »Głosu Ludu«
przyjmowane są w dni powszednie:**

☐ W redakcji „Głosu Ludu” przy ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn w godz. 8.30-15.30, tel. 558 731 766 e-mail: ogloszenia@glosludu.cz

☐ W firmie Hudeczek Service, sp. z o.o. – Studio Graficzne, Hudeczek Service sp. z o.o., Olbrachcice, Stonawska 340, w godz. 8.00-15.00, e-mail: ad.servis@hudeczek.cz.

☐ W Odd. Literatury Polskiej, Biblioteki w Karwinie-Frysztacie (przy rynku) w po: 13.00-18.00, wt: 8.00-12.30, 13.00-18.00, czw: 8.00-12.30, 13.00-18.00, pt: 8.00-12.30, 13.00-17.00.

Poza godzinami otwarcia podanie ogłoszenia można uzgodnić (telefonicznie pod nr.: 596 312 477 lub 724 751 002
e-mail: knih-k1pl@rkka.cz

UWAGA
Ogłoszenia do „Kroniki rodzinnej” należy przysłać bądź przynieść osobiście do redakcji do godz. 12.00 dnia poprzedzającego wydanie gazety. W przypadku nekrologów czekamy do godz. 13.30, prosimy jednak wcześniej zgłosić telefonicznie fakt zamówienia ogłoszenia.

NEKROLOGI

*Czy można się śmiać, normalnie żyć,
gdy serce Matki przestało bić?*

Pograżeni w głębokim żalu zawiadamiamy wszystkich krewnych i znajomych, że dnia 12. 3. 2017 w wieku 79 lat zmarła nasza Kochana Żona, Mamusia, Teściowa, Babcia, Siostra, Szwagierka, Ciocia, Kuzynka

śp. IRENA WACŁAWIKOWA
z Oldrzychowic

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w piątek dnia 17 marca 2017 o godz. 14.00 w kościele ewangelickim w Oldrzychowicach. W smutku pograżona rodzina.

RK-034

sztukę pt. „1+1=3”. Kawiarenka „U Zefika” otwarta od godz. 15.00 – czekając na państwa smaczne domowe pączki!
HAWIERZÓW-MIASTO – Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe 16. 3. o godz. 15.00 do świetlicy przy ulicy Horymira.
OLBRACHCICE – Zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków 19. 3. o godz. 15.30 do Domu PZKO na „Kwiatek dla Pań”, gdzie wystąpi aktorzy Sceny Polskiej TC ze spektaklem muzycznym „Powróćmy jak za dawnych lat czyli piosenki międzywojenne”.
ŻUKÓW DOLNY – Zarząd MK PZKO zaprasza na prelekcję Tadeusza Franka pt. „Papua-Nowa Gwinea” w sobotę 18. 3. o godz. 17.00.

KONCERTY

PCHM „COLLEGIUM CANTICORUM” – Zaprasza na Koncert Wielkanocny w niedzielę 19. 3. do kościoła ewangelickiego w Błędownicach po nabożeństwie, które rozpoczyna się o godzinie 8.30.

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.20.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

WYSTAWY

BYSTRZYCA, GALERIA „ŚÍP”, Dom Opieki Seniora, Bystrzyca 1317: do 28. 4. wystawa obrazów Józefa Drona. Czynna codziennie w godz. 10.00-17.20.
CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, Komeńskiego 4: do 23. 3. wystawy „Franciszek Gór-

niak (1854-1899)”, „Maria Górniak Cienciála (1856-1905)”, „Jerzy Cienciála (1834-1913)”. Czynne w dni powszednie w godz. 8.00-15.00.
GOROLSKI CENTRUM INFORMACJI w Mostach k. Jabłonkowa, Drzewionka Na Fojstwiu: do 1. 4. wystawa fotografii i rękodzieł klientów Diakoni Śląskiej pt. „Przełamywanie barier w Diakoni Śląskiej”. Czynna: po-pt: w godz. 8.00-16.00, so: godz. 8.30-12.30.
MIEJSKI DOM KULTURY, Galeria Mánesa, Karwina-Nowe Miasto: do 30. 3. wystawa twórczości Waltera Tazsaka z okazji jego 75. rocznicy urodzin. Czynna: po, śr, pt: w godz. 9.00-15.00; so, nie: w godz. 9.00-19.00.
MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ i MIASTA TRZYNIEC, Frydecka 387, Trzyniec: do 1. 4. wystawa pt. „Andy Warhol”. Czynna: wt-pt: godz. 9.00-17.00, nie: godz. 13.00-17.00.
MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Hawierzowie, Pavlovova 583/2: stała ekspozycja pt. „Zanim powstało miasto”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00, nie: godz. 13.00-17.00.
▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14:** stała ekspozycja pt. „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00; nie: godz. 13.00-17.00.
▲ **SALA WYSTAW w Karwinie, Rynek Masaryka 10/8:** do 31. 8. wystawa pt. „O założeniu Frysztatu”.

KALKULATOR PALIWOWY

Ceny paliw na stacjach z dnia 15. 3. 2017

Bielsko-Biała, CH Auchan	
E95	4,55 zł
ON	4,45 zł
LPG	2,04 zł
Cieszyn, Statoil	
E95	4,59 zł
ON	4,44 zł
LPG	2,17 zł
Cieszyn, Shell	
E95	4,59 zł
ON	4,45 zł
Zebrzydowice, Orlen	
E95	4,69 zł
ON	4,59 zł
Czeski Cieszyn, Shell	
E95	30,80 kc
ON	29,80 kc (wik)

Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00, nie: godz. 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Pietwałdzie, K Muzeu 89:** stała ekspozycja pt. „Zaczarowany świat tramwajów”. Czynna: po-pt: godz. 8.00-16.00, nie: godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLŻĄ

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46, Cieszyn: do 3. 6. wystawa pt. „Ślązakowcy. Powstanie, rozwój i zmierzch ruchu koźdoniowskiego”. Czynna: wt-pt: godz. 8.00-18.00; so: godz. 9.00-15.00.
MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, ul. Regeera 6, Cieszyn, Galeria Wystaw Czasowych: wystawa pt. „Twórcy Zaolzia” Stowarzyszenia Artystów Plastyków w RC.
MUZEUM DRUKARSTWA, Galeria „Przystanek Grafika”, Głęboka 50, Cieszyn: do 4. 4. wystawa artystycznych wycinanek Iaroslavy Galun. Czynna: wt-pt: w godz. 10.00-17.00.

CZYTAJ NAS
CODZIENNIE!

www.glosludu.cz

Aktualizowany
serwis o Polakach
na Zaolziu

KALKULATOR WALUTOWY

Kursy walut w kantorach z dnia 15. 3. 2017

Cieszyn, ul. Zamkowa		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,157	0,162
EUR	4,290	4,340
USD	4,050	4,110
Bielsko-Biała, CH Auchan		
	kupno	sprzedaż
CZK	0,157	0,162
EUR	4,270	4,370
USD	4,020	4,120
Czeski Cieszyn, dworzec		
	kupno	sprzedaż
PLN	6,160	6,320
EUR	26,700	27,300
USD	25,200	25,800
Trzyniec, Albert		
	kupno	sprzedaż
PLN	6,140	6,390
EUR	26,610	27,420
USD	25,060	25,820

„Głos Ludu” jest finansowany ze środków Ministerstwa Kultury RC, Senatu RP, Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie, i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”

GłosLudu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu”, ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glosludu.cz • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glosludu.cz • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glosludu.cz • Witold Koźdoń, kozdon@glosludu.cz • Małgorzata Bryl, bryl@glosludu.cz • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glosludu.cz • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glosludu.cz • Telefon: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz • www.glosludu.cz • Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty • Dostawę prenumeratom prowa- dzki Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšánská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@post.cz • Reklamacje tel. 800 300 302 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

W weekend wiosenny start Dywizji

Już tylko dwa dni pozostały do wiosennego startu czwartoligowych rozgrywek piłkarskich. Dni, a raczej godziny do rozpoczęcia wiosennej części sezonu odliczają m.in. piłkarze Hawierzowa i Lokomotywy Piotrowice. Dla dwójki reprezentantów naszego terenu jesienna faza Dywizji E była tylko przedsmakiem tego, co będzie się działo od marca do czerwca.

Rzut okiem na tabelę dywizyjnej grupy E na półmetku sezonu powoduje przyspieszone bicie serca dla fanów Hawierzowa. Indianie rozpoczynają rewanżową rundę z trzeciego miejsca, ze stratą pięciu punktów do wicelidera z Beneszowa Dolnego i siedmiu punktów do prowadzącego Wałaskiego Międzyrzecza. Za plecami Indian czyhają zespoły Rymarzowa i Hranic, które w rewanżowej rundzie zamierzają pełnić rolę „przyczajonych tygrysów”. W tym sezonie odwróciły się nieco role. Od kilku lat to Lokomotywa Piotrowice należała do czołowych zaolziańskich drużyn w czwartoligowych rozgrywkach, teraz jednak pierwsze skrzypce grają hawierzowianie, a Lokomotywa przystępuje do rewanżowej części sezonu w trudnej pozycji – ósmego klubu tabeli, któremu bliżej do nawałnej strefy spadkowej niż walki o awans.

W Hawierzowie zimowy sezon potraktowano poważnie. – Nie mogło być inaczej, skoro dobrnęliśmy do trzeciego miejsca w tabeli. Z jesiennej części rozgrywek jestem zadowolony, ale przed nami rewanż, a przeciwnicy na pewno nas nie zlekceważą – stwierdził szkoleniowiec Hawierzowa, Miroslav Matušovič. Były piłkarz Banika Ostrava pełni w Hawierzowie rolę grającego trenera, z boiska dyryguje więc nie tylko młodymi piłkarzami pokroju Tomasa Gomoli, ale też doświadczonymi zawodnikami, takimi jak Petr Lisický i Karel Skoupý. W sprawdzianie generalnym Indianie pokonali trze-

Karel Skoupý (z lewej) należy do najbardziej doświadczonych piłkarzy w kadrze Hawierzowa.

cioligowy Hluczyn 1:0, co dobrze wróży przed startem dywizyjnych rozgrywek. Do meczu z czołowym klubem trzeciej ligi nie włączył się jeszcze najlepszy strzelec Hawierzowa, Tomasz Gomola, który nabawił się kontuzji w jednym z pierwszych meczów w ramach zimowego turnieju we Wracimowie. Na sztucznej trawie wracimowskiego boiska Indianie zaliczyli kilka niezłych spotkań, ostatecznie musieli jednak uznać wyższość lepiej radzących sobie w turnieju piątoligowych drużyn Czeladnej i Bogumina. W najbliższą niedzielę podopieczni Miroslava Matušoviča w 17. kolejce dywizyjnej grupy E zmierzą się na wyjeździe z Pustą Polomią. Dziesiąty zespół

tabeli nie rezygnuje z próby uratowania czwartoligowej skóry, o czym świadczą zmiany kadrowe przed startem wiosennej rundy. W Hawierzowie poszli innym tropem, nastawiając się na konsolidację kadry. Pod nieobecność kontuzjowanego Gomoli obowiązek strzelania goli leży na barkach Lukáša Skoupego i Jana Klejnoty. Monolitem w linii defensywnej powinien być kwartet Lisický, Cigánek, K. Skoupý, Musiol.

Jaroslav Sojka, prezes klubu TJ Lokomotywa Piotrowice, podchodzi do rewanżowej rundy rozgrywek ze stoickim spokojem, pomimo, iż ósme miejsce na półmetku sezonu to wynik z kategorii niezbyt udanych. Bilans jesiennych meczów Lokomo-

tywy przypomina jazdę na rozhuśtanej karuzeli. Początek był koszmarny, ale stopniowo piotrowiczanie poprawiali swój warsztat, w czym spora zasługa nowego trenera Jiřego Kuljovskiego. W zimowym okienku w kadrze Lokomotywy doszło do minimalnych zmian. Z karierą wyczynowego piłkarza pożegnał się Patrik Miko, który wiosenną rundę zakończy w barwach Polanki, a od lipca piłkarskie buty wrzuci definitywnie do szuflady. Piotrowice wzmocnił tylko pomocnik Martin Kempný, reszta zespołu pozostała niezmienna. – To będzie nasz atut, liczę na zgranie i znacznie lepszą grę, niż w pierwszej części sezonu – powiedział „Głosowi Ludu” prezes Sojka. W ostatnim jesiennym meczu Lokomotywa przegrała 0:3 na boisku jednego z faworytów rozgrywek, Beneszowa Dolnego. W najbliższą sobotę podopieczni Jiřego Kuljovskiego podejmują dwunasty na półmetku Frydlant nad Ostrawicą. Wygrana może wywindować Lokomotywę nawet na szóstą pozycję, przegrana zaś sprawić, że obie drużyny zamienią się miejscami w tabeli. – Dywizyjne rozgrywki będą zacięte do samego końca. Wierzę jednak, że rewanżową rundę zaliczymy bez nerwówki – podkreślił Sojka. Za sprawdzian generalny posłużył mecz towarzyski z Golkowicami, wygrany wysoko 7:1, w którym Lokomotywa po raz pierwszy w zimowym kalendarzu zagrała na głównym, trawiastym boisku.

JANUSZ BITTMAR

W SKRÓCIE

GRUSZKA DRUGIM TRENEREM REPREZENTACJI SIATKARZY. Piotr Gruszka został asy-

stentem selekcjonera reprezentacji Polski siatkarzy Ferdinando De Giorgiego – poinformował PZPS na swojej stronie internetowej. Dziennikarze Polskiej Agencji Prasowej ustalili, że do kadry wraca kilku utytułowanych zawodników, m.in. Łukasz Żygadło. 40-letni Gruszka, mistrz Europy z 2009 i wicemistrz świata z 2006 roku, jest rekordzistą pod względem liczby występów w drużynie narodowej. W latach 1995-2011 rozegrał w kadrze 450 meczów. Po zakończeniu kariery siatkarskiej pracował jako trener, ostatnio w GKS Katowice. Na opublikowanej we wtorek liście powołanych do kadry znalazło się aż 62 zawodników, którzy będą się przygotowywać do najważniejszych tegorocznych zawodów. Imprezą numer 1 będą mistrzostwa Europy w Polsce. Zaznaczono, że lista nie jest ostateczna i że mogą nastąpić jeszcze zmiany – podaje PAP.

SZYKUJĄ SIĘ ZMIANY W LEGII. Jak informuje „Przegląd Sportowy”, Dariusz Mioduski jest o krok od przejęcia udziałów w Legii. „Negocjacje pomiędzy współwłaścicielami oficjalnie mają się zakończyć 23 marca, a Mioduski wykupił akcje Bogusława Leśnodorskiego i Macieja Wandzla. Dokładna kwota owiana jest tajemnicą, ale szacuje się ją na ok. 50 milionów złotych do podziału” – czytamy w artykule Przemysława Batora z „PS”.

SZMAŁ: JESZCZE MOGĘ POMÓC DRUŻYNIE. Włodarzom Vive Tauron Kielce udało się przedłużyć kontrakt z najbardziej doświadczonym zawodnikiem w kadrze – bramkarzem Sławomirem Szmałem. Były golkipier reprezentacji Polski przedłużył kontrakt z klubem do końca przyszłego roku. – Emocje związane z poprzednim sezonem i obecne rozgrywki, które pokazują, że cały czas możemy rywalizować z najlepszymi, były dla mnie motorem napędowym do podjęcia tej decyzji, że jeszcze mogę pomóc drużynie – powiedział Szmał cytowany przez oficjalną stronę internetową kieleckiego klubu piłki ręcznej. (jb)

»Mission Possible«: Pokonać Piratów

Zaczęło się! Hokeiści Trzyńca wczoraj rozpoczęli walkę w ćwierćfinale ekstraklasy. Na drodze do półfinału stoją Piraci Chomutów prowadzeni przez charyzmatycznego trenera Vladimíra Růžičkę.

Eksperti stawiają na bardzo wyrównany przebieg tej serii, niewykluczone więc, że o awansie przesądzi dopiero siódmy decydujący mecz. Jeśli tak się stanie, Stalownicy Trzyniec będą mieli atut własnego lodowiska.

Dziś o godz. 17.00 w Werk Arenie odbędzie się drugi wzajemny mecz Trzyńca z Chomutowem, na niedzielę i poniedziałek seria przenosi się na stadion w Chomutowie. Na bieżąco na naszej stronie internetowej www.glosludu.cz. (jb)

Nie tylko dla Martina Adamskiego faza play off oznacza emocje rozgrane do białości.

Pegres w ćwierćfinale 1. ligi unihokeja

Unihokeiści Pegresu Hawierzów wywiązali się z obietnic danych kibicom, że w możliwie najkrótszym terminie powalczą na powrót do najwyższej klasy rozgrywek. Hawierzowianie wstępną fazę pucharową 1. ligi rozpoczęli w świetnym stylu, pokonując w trzech meczach Switawy. Awans do ćwierćfinału drugiej najwyższej klasy rozgrywek znaczy dla Pegresu bardzo wiele. Przede wszystkim to duża szansa na wywalczenie awansu do ekstraklasy, tym bardziej, że w przyszłym sezonie dojdzie do poszerzenia stawki klubów w najwyższej klasie rozgrywek.

Seria Hawierzowa z FbK Switawy trzymała w napięciu. Obu drużynom we znaki dała się krótka, a w zasadzie prawie żadna przerwa na regenerację. – W ciągu czterech dni zaliczyliśmy trzy mecze. To mordercze tempo, ale chłopaki wywiązały się z zadania – skomentował batalię szkoleniowiec Hawierzowa, Filip Kubiček.

Ćwierćfinałowego przeciwnika unihokeiści Pegresu Hawierzów poznali wczoraj wieczorem, po zamknięciu tego numeru. Wszystkie znaki na niebie mówiły jednak, że Pegres zmierzy się ze Znojmem bądź też Black Angels Praga. (jb)

FAZA WSTĘPNA PLAY OFF

PEGRES HAWIERZÓW - FBK SWITAWY 10:5

Tercje: 3:2, 4:2, 3:1. Bramki i asysty: 6. Pavel Bezděčík (Holeš), 6. Krečmer (Pavel Kožušník), 15. Kozlík (Vlach), 24. Mžyk, 27. Pavel Kožušník (Šochman), 29. K. Peřka (Mžyk), 32. Varta (Pavel Kožušník), 50. Pavel Kožušník (Krečmer), 52. Pavel Kožušník (Varta), 58. Krečmer (Pavel Kožušník) – 13. Richter (Pakosta), 17. Jedlička (Horák), 34. Pakosta, 38. Prudil (Jedlička), 46. Pakosta.

FBK SWITAWY - PEGRES HAWIERZÓW 9:4

Tercje: 1:1, 5:1, 3:2. Bramki i asysty: 15. Kolena (Čížek), 25. Pakosta (Karlík), 26. Jedlička (Richter), 29. Prudil (Sauer), 32. Richter (Zach), 39. Prudil (Karlík),

47. Sauer (Prudil), 56. Dvořáček (Říha), 58. Dvořáček – 9. Kučera (Vlach), 37. Vlach (Kučera), 43. Kučera (Kraus), 54. Krečmer (Varta).

PEGRES HAWIERZÓW - FBK SWITAWY 6:4

Tercje: 1:1, 3:1, 2:2. Bramki i asysty: 16. Mžyk (Vlach), 29. Mžyk (Vlach), 30. Krečmer (Varta), 34. Krečmer (Kraus), 50. Vlach (Kučera), 51. Pavel Bezděčík (Holeš) – 13. Zach (Dvořáček), 40. Jedlička (Richter), 44. Dvořáček (Richter), 60. Říha (Šmarda). Hawierzów: Kotula – Vlach, Kučera, Kuttler, Šochman, Beneš, Třaska – K. Peřka, Mžyk, Kozlík – Varta, Krečmer, Kraus – Bezděčík, Plášek, Holeš – Kloza, Kožušník, Bitzánek.